

Bungi blues

– Hát itt volnánk – hajlította maga fölé a férfi az ágakat, és előzékenyen félreállt, hogy a házaspár eloldalazhasson mellette. Idáig, amíg a löszfal takarásában jöttek, nem láttak az egészből semmit; most, hogy elfogyott a fal, s már csak a ritkás bozótoson kellett átfurakodniuk, feltárult előttük a lenti hatalmas víztömeg. Mintha nem is csak egy kicsinyke szelete, hanem maga az egész Balaton terült volna el odalent, de ha az egész nem is, a fele biztosan. Számukra, akik a Bakony egy két domb közé préselődött falujából jöttek, a látvány szinte fenomenálisnak tűnt: nyílt tér és ennyi víz – sosem láttak ilyet.

– Az meg ott a bungi – mutatott a férfi felfelé, ahol egy meglehetősen elhanyagolt, palatetős, omladozó vakolatú épület állt, inkább szerzsámtárolóra emlékeztetett, mintsem nyaralóra. Igaz, nem is állította a férfi, hogy nyaraló: külterületi, zártkerti gyümölcsös néven volt bejegyezve a telek, csakúgy, mint az összes többi a környéken.

– Vannak itt azért egészen komoly nyaralók is – jegyezte meg a házaspár férfi tagja, amint körbejártatta tekintetét a domboldalon.

– Hát tudja, ügyeskedik a magyar. Épít valamit, vár tíz évet, aztán hozzáépít, aztán megint vár. Így lesz a végén a kis gyümölcstárolóból kétszobás, teraszos nyaraló. Nem hallottam, hogy ezért a környéken bárkit is megbüntettek volna, vagy visszabontatták volna azt, amit hozzáépített.

– Maga szerint nekünk is lenne rá esélyünk?

– Miért ne? Kérjenek felújítási engedélyt, aztán bővítsék egy kicsit. Majd idővel megint. Amint mondtam, víz, villany a házban, derítő valamivel a terasz alatt. Az utat kellene majd még rendbe hozni, hogy egészen idáig feljöhessenek kocsival.

Megállapodtak, kifizették a foglalót, papírt írtak róla.

– A telek a jobb oldali szomszédossal, azzal, ni, osztatlan közös tulajdont képez, ami azt jelenti, hogy a gyakorlatban mindenkinek megvan a saját kertterülete, építménye, de minden tervezett változtatáshoz a másik tulajdonos – legalábbis szóbeli – beleegyezése szükséges.

– Tudni lehet, ki az illető?

– Persze. Egy nagyon kedves budapesti hölgy és a fia. Megadom a nevüket és a telefonszámukat.

Szeptember lett, mire kifizettek mindent, és sajnálkoztak, hogy egy szezont máris lekéstek.

– De hát nem is tudtunk volna mihez kezdeni, az épület lakhatatlan – mondta az asszony.

– Igen, alaposan bele kell nyúlnunk. De erre most van majdnem egy teljes évünk – mondta a férj, aki máris terveket forgatott a fejében.

Nem laktak messze, s szinte mindegyik hétvégén leautóztak, hogy gyönyörködjenek a panorámában, és átbeszéljék, mit lehetne kezdeni az épülettel. Nem volt rajta ép ajtó, ablak, a terasz járólapjait felszedte a fagy, odabent megvetemedett furnérmennyezet alatt botladoztak. Talán mégsem kellett volna ilyen hirtelen beleugrani, gondolták mindketten, talán egy kicsit várhattak volna még. A hazafelé úton próbáltak másról beszélni, legfeljebb csak a csodás kilátást hozták szóba.

Az egyik hétvégén, amint a derékig érő gazban a vízóraakna fedelét próbálták megemelni, összetalálkoztak a szomszédossal. Gömbölyű, mosolygós arcú, csillogó szemű kis nő volt, s úgy bukkant elő a ketté hajlított mogyorósövény mögül, mint valami szabadnapos nővér. Piri néven mutatkozott be.

– Á, az új szomszédok! Isten hozta magukat! Segíthetek valamiben?

Áthívta őket kávézni, hamar összebarátkoztak. Kellemes meleg járta át a nappalit, a kandalló üvegajtaja mögött lobogott a tűz. Jobbra-balra még két-két ajtó, a tetőtérre esztergált fakorlással szegélyezett lépcső vezetett. Az egész egy lakájos kertvárosi ház benyomását kellette.

– Úristen, mikor lesz nekünk ilyen szobánk! – sóhajtott fel az asszony.

– Mi is sokat dolgoztunk rajta, mire ilyenné varázsoltuk.

– Elhiszem, rengeteg munka lehetett benne – mondta a férj.

– Kitartás és szorgalom kérdése. Az első négy-öt nyarat megszakítás nélkül végigrobotoltuk, szinte még a vízre sem volt időnk lepillantani. Lemenni meg egyáltalán nem.

– És engedély... úgy értem, senki nem vegzálta magukat, hogy...

– Nem, nem, senki. Miért vegzált volna? Jöjjenek, megmutatom a kertet is.

Még kétszer hívta át őket kávézni, s mindkétszer megosztotta velük a környékről szerzett ismereteit. Hálások voltak érte, mert valóban hasznos tanácsokkal látta el őket. Gondolatban máris úgy érezték, mint akik eldugott bakonyi otthonukat előkelő Balaton-felvidéki nyaralóra cserélték, s egy új közösség tagjai lettek.

A férj még az ősszel felhozott egy statikust, felmérte a házat, s tanácsot kért, kitől milyen engedélyt kell beszereznie. A statikus azt mondta, ő a maga részéről nem ajánlja, hogy bárhova is menjen. Szigorú szabályozások vannak, belekötnek mindenbe. Ha a felújítás során nem térnek el a mostani méretektől és formáktól, nem lehet baj. Közben karácsony lett, egy időre elfeledkeztek a telekről. De az enyhetet kihasználva már februárban hozzáláttak a felújításhoz.

Az első kivitelezővel azonban pórul jártak: hozatta nyakra-főre az anyagot, számlát nem adott, csak a pénzt kérte, de egy kapavágást is alig csinált. A második nem kért semmit, viszont nem is csinált semmit – a rossz időre fogva halogatta a munkakezdést, miközben a saját szemükkel látták, hogy egy utcával lejjebb házat épít. Mikor a férfi kérdőre vonta, a jövő hetet ígérte. Aztán megint a jövő hetet, majd megint. Ekkor lett elégük belőle is.

Végül a férfi talált egy öreg szakit, aki a fiával rögtön nekiállt. Nem sok bizodalma volt bennük, de úgy érezte, ez az utolsó esély – a hirdetőfelületeken fellelt szakemberek kétharmada fel sem vette a telefont. Az öreg viszont aranybányának bizonyult. Egy személyben volt kőműves, ács, tetőfedő, burkoló, lakatos – az építkezés összes fázisa a kisujjában volt, kevés szóból értett mindent. És mintha az egészet nem is annyira a pénzért csinálta volna – azért is, természetesen –, hanem valamiféle hála kifejezésekként, amiért megbíztak benne. A legjelentéktelenebb apróság sem kerülte el a figyelmét. Munka végeztével minden anyagot letakart, hogy még véletlenül se ázzon el, ha eső találna jönni, szerszámot elől nem hagyott, elhasznált szöveget, drótot, vashulladékot egy külön fémhordóban gyűjtött, hogy bele ne lépjen ember, állat. A fuvarosokkal vitatkozott, nem hagyta átvérni magát – ha valamelyik túllépte az általa elfogadható díjszabást, máris másikat keresett. Néha maga ment anyagért, tíz kilométerrel távolabb, de a fele árért. Úgy viszonyult mindenhez, mintha a saját telkén szorgoskodna. A házaspár imádkozott, hogy ne érje semmi baj, amíg fel nem épül a házuk. Utána se, de addig semmiképp.

Tavasszal Pirike újból áthívta kávézni őket, most már a fia társaságában. Nagydarab, harminc körüli fiatalember volt a fia, nyakát duplasoros toka és egy rózsafüzérhez hasonlatos nyaklánc díszítette. Végig csendben ült, ölében összekulcsolt kézzel. Szerették volna, ha mond valamit, de nem mondott semmit. Egy idő után félni kezdtek tőle.

– Látom, elkezdtek a felújítást – mondta Pirike.

– Igen, szólni is akartunk, csak gondoltuk, megvárjuk, míg újra találkozzunk – mondta a férfi.

– Ó, nem kell ebből... ugyanígy marad minden, gondolom, csak költenek rá egy kis pénzt.

– Igen. Talán a teraszt nagyobbítjuk meg valamivel, hogy legyen egy étkezőnk, rálátással a tóra.

– Értem. És be is üvegezik?

– Ezt még nem döntöttük el. Meglehet.

– Úgy örülök, hogy maguk vették meg! Tudják, már attól féltünk, hogy valami hulladéktemető lesz itt vagy patkányparadicsom. Az előző tulajdonos jó, ha évente egyszer lejött, akkor sem tett egy kapa-vágást sem. Azért lett ilyen dzsumbujos minden.

Ahogy a mester haladt a bontással, úgy derült ki minden egyes szerkezeti elemnél, hogy a négy falon kívül semmi nem maradhat meg. A tetőpala szétmállott a kézben, ahogy hozzáérték, a gerendákat kivétel nélkül megette a szú és a gomba, az elektromos és vízvezetékek összevissza kanyarogtak a falban és nem lehetett tudni, melyiken hol van repedés, szakadás. Ekkora kiadással nem számoltak. Viszonylag olcsón jutottak a telekhez, a duplája rámege a felújításra. Jó, ha csak a duplája. És akkor még az őserdei állapotokat mutató kerttel nem is számoltak – az előző tulajdonos, igaza volt Pirikének, láthatóan évek óta hozzá sem nyúlt.

De bíztak az öregben, hogy nem veri át őket. Amikor egyik áprilisi hétvégén felácsolt és fellécezett tetőzetre jöttek, és az esőcsatornák is a helyükön voltak, a férfi látta, hogy nem lesz baj. Profi munka volt mindegyik, és biztos volt benne, hogy a cserepezést is hasonló minőségben oldja meg. Hogy gyorsabban menjen, beálltak zsindelyt adogatni. Estére meg is lett, csak a kémény körüli munkálatok maradtak másnapra.

– Ha a tető fenn van, nagy baj már nem lehet – mondta este elégedetten az öreg, miközben talicskába szórta a potyadékot.

Néha látták, hogy Pirike az ablakból figyel, ilyenkor barátságosan áttintettek neki. Egy alkalommal tálcán kávé hozott, de csak nekik, a mesternek és a fiának nem. A férfi zavarba jött, s látta a feleségén, hogy ő is. Ők mindig megkínálták az embereket, akik náluk dolgoztak.

– Csak tegyék ide félre a tálcát, majd később átlépek érte – mondta Pirike.

Alighogy eltűnt, a férfi bevitte a kávé a házban dolgozó öregnek és a fiának. Ekkor nem, de amikor jött ki vele, látta, hogy Pirike az ablakából nézi. Úgy csinált, mint aki nem veszi észre.

Hiába dolgozott még szombaton is az öreg, a munkálatok belesúsztak a nyárba. A férfi és a felesége egyre nagyobb aggodalommal figyelték, hogy az építkezés zajai zavarhatják a lassan újra benépesedő környéket. Állandó lakos szinte csak mutatóban volt, de a kerti és a szőlőmunkák már májusban gazda után kiáltottak. A legtöbbjük csak hétfvégre jött, de volt, aki hétköznapi is maradt.

– Ne izgassák magukat – mondta Pirike. – Mások is csak így csináltak. A kapáló- meg a permetezőgépek ennél sokkal nagyobb zajt csapnak, figyeljék csak meg.

Ettől megnyugodtak kissé, mert a motoros permetezőnek tényleg nagyobb hangja volt.

Júliusra már csak egyetlen nagyobb külső munkálat maradt: a terasz tetőszerkezetének az összehegesztése. Mikor elkészült, és megrendelték az üveglapokat, már tudták, hogy az utolsó tartalékaikat élik fel. A férfi, aki egy faipari üzemben dolgozott mérnökként, egy fillérrel sem tudott többet keresni, tanítónő felesége még annyira sem. Kénytelenek voltak olyan döntést hozni, hogy itt most leállnak, és jövőre befejezik, ami még hátravan: belső munkálatok, járólapon, csempézés, festés. Viszont elégedettséggel töltötte el őket, hogy a ház, noha csak a terasztoldással lett nagyobb, mégis mintha a kétszeresére nőtt volna. Szoba, konyha, fürdőszoba, manzárd – mi kell ennél több? Ne elégedetlenkedjenek, így is csoda, amit eddig csináltak. Konyhából kastélyt varázsoltak.

Egy szeptemberi napon tértivevényes levelet kaptak a Megyei Kormányhivatal építésfelügyeleti osztályától, melyben az állt, hogy október elsején délelőtt tíz órakor hatósági ellenőrzést tartanak az 563. helyrajzi számú külterületen fekvő ingatlanon, állampolgári bejelentésből kifolyólag. A bejelentő Szentpéteri Piroska, az osztatlan közös tulajdon társtulajdonosa, budapesti lakos, valamint fia, Malek Pál, szintén budapesti lakos. A feljelentők azt hozták a hivatal tudomására, hogy osztatlan közös telkükön engedély nélküli építkezés történt, amit társtulajdonosuk állagfelújítás címén végzett, de valójában új és nagyobb épületet emelt a régi helyén. Az eredeti formáktól, méretek-től eltért, akadályoztatva őket ezzel az egyes természeti adottságokhoz való hozzáférésben, úgymint kilátásban és kellő mennyiségű napfényben. A feljelentéshez öt fényképet is csatoltak. Kettőt az építkezés

előtti állapotokról, egyet-egyét pedig a menet közbeni eltérésekről. Kéri a hatósági vizsgálat lefolytatását.

Az asszony kezében megremegett a levélpapír, amint átadta a férjének. A férfi elejétől a végéig újra olvasta, mint aki nem hitte el, amit hallott. Pedig szóról szóra ugyanaz volt.

– A Pirike! Feljelentett minket! – Csak ennyit tudott mondani.

– Most mi lesz?

– Nem tudom. A hatósági szemlét nem akadályozhatjuk meg.

– Miért csinálta? Te kinézted volna belőle?

– Nem én. Hiszen végig...

– Olyan kedves volt, segítőkész. Mivel haragítottuk magunkra?

– Talán... nem beszélgettünk vele eleget. Nem kértünk tőle tanácsokat. Vagy attól a behemót fiától. Ahhoz még egy szót se szóltunk.

– Ügyvédet kellene fogadnunk.

– Szerintem itt az ügyvéd nem sokat tehet. Pirikével kellene beszélnünk, hogy vonja vissza a feljelentést.

– Visszavonhatja?

– Azt hiszem. Téves feljelentés címén.

– Ki hívja fel?

– Neked kellene. Ti nők talán jobban megértitek egymást.

Nem tudták kitalálni, mikor nem zavarják Pirikét. Végül az asszony az este hét óra mellett döntött. De a fia vette fel.

– Nem tudom adni, misén van – mondta.

– Mikor nem zavarnám?

– Holnap.

– Holnap mikor?

– Mit tudom én. – Azzal letette a kagylót.

Másnap a férfi próbálkozott. A felesége azt mondta, annak a behemótnak a hangját sem akarja hallani többé. Most Pirike vette fel.

– Mi baja van velünk? – tette fel a kérdést a férfi, miután vázolta a helyzetet. – Megbántottuk valamivel?

– Nem. Nincs nekem semmi bajom. Csak éppen nem tartották meg az ígéretüket. Felújításba kezdtek, aztán végül új házat építettek. Ami ráadásul sokkal nagyobb, mint az eredeti volt.

– Semmivel sem lett nagyobb, csak a terasz...

– De nagyobb lett. A tető fél méternyire kilóg a faltól, a régi épp a fal síkjában volt.

– De hát ezzel...

– És az ablakok is majdnem kétszer akkorák.

- Nem az ön házára néznek, szóval nem teljesen mindegy?
- Nem. De a legnagyobb probléma a terasz. Elveszi előlünk a kilátást. És a napfényt.
- A régi terasz is elvette, ha már erről van szó.
- De az nem volt beépítve. Át lehetett rajta látni.
- Az üvegfalon is átláthat, nem akasztunk rá semmit.
- Jó, hogy azt nem mondja, hogy leskelődjek csak nyugodtan.
- Nem azt mondom.
- Nézze, törvények által szabályozott országban élünk. A törvényeket pedig be kell tartani. Mindenkinél. Nincsenek kivételek.
- Egyetérték. Kérdezhetek valamit?
- Tessék.
- Az önök háza csaknem kétszer akkora, mint a miénk. Ez hogy lehetséges?
- Túlzás, hogy kétszer akkora. Egyáltalán...
- Jó, másfélszer. Akkor is.
- A miénk régen épült. Más szabályok vonatkoztak rá.
- Na ne mondja. Mióta világ a világ, itt ugyanazok a szabályok érvényesek. Utánajártam.
- Elévülnek bizonyos szabályok, ezt nem tudta?
- De tudom. Ha tíz évig valahogy sikerül elrejteni a hatóságok elől, akkor elévülnek bizonyos dolgok. Ezek szerint maguknak sikerült.
- Hiába próbálkozik, akkor sem vonjuk vissza a feljelentésünket.
- Pedig a jószomszédság jegyében érdemes lenne megfontolni.
- Fenyéget bennünket?
- Ne vegye annak, de bármi kiszülhet belőle.
- Ezt is jelenteni fogom! Hogy megfenyegetett!

Október elsején két férfi képében kiszállt a szemlebizottság. Nézelődtek, felmértek, fényképeztek. Igyekeztek megértő arcot vágni, de látták rajtuk, hogy ez csak bevett rutin, ezt csinálják mindenkivel, de a határozatot meghozzák. Vagy visszabontás vagy fennmaradási engedély, tetemes büntetéssel. Értesítés körülbelül egy hónapon belül.

Bár nem volt hozzá sok kedvük, a következő hétvégén is lejöttek, mint akik abban reménykednek, hogy összezsugorodott a házuk, és semmi nem látszik rajta újnak. De a régihez viszonyított eltérést természetesen ők maguk is jól látták: a modern külsejű, új anyagból felhúzott kis házikó tényleg nagyobbnak tűnt, mint az elődje volt. Belátták, hogy túl mohók voltak, talán nem kellett volna egyszerre ennyit.

Talán a teraszt kihagyhatták volna. És az üvegfalakat is. Sújtson hát le rájuk a törvény keze, lesz, ami lesz, elvenni már úgysem tudja tőlük senki.

Felnéztek a szomszéd ház ablakára. Egy arc homályos kontúrjai bontakoztak ki a függöny résein keresztül, majd egy felemelt kar, amint barátságos isten hoztát integet.